

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Közös Agrárpolitika 2023-2027

Gyógynövények a KAP-ban

Gyenes Adrienn
2023.05.12.

Közös Agrárpolitika (KAP) 2023-tól

Új KAP célkitűzései és erősödő zöld elvárásai

- 1. Tisztességes bevételek a mezőgazdaságban
- 2. Ágazat versenyképességének növelése
- 3. Kiegyensúlyozottabb erőviszonyok az élelmiszerláncban
- 4. Éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések
- 5. Természeti erőforrások fenntartható használata
- 6. Tájak és a biológiai sokféleség megőrzése
- 7. Generációs megújulás támogatása
- 8. Vidéki térségek gazdasági élénkítése
- 9. Élelmiszer-minőség és az egészség védelme

Zöld Megállapodás céljai (2030)

- 50% növényvédőszer
használat

25% ökológiai
gazdálkodás

- 50% antibiotikum
használat

50% tápanyagvesztés
csökkentés és - 20%
műtrágya használat

+ 10% változatos
tájképi elemek

AZ ÚJ KAP ZÖLD FELÉPÍTMÉNYE

2014-2020

Klímvédelmi és környezeti intézkedések a II. Pillérben (pl. AKG, Erdészeti intézkedések, Nem termelő beruházások)

A gazdálkodók számára önkéntes lehetőségek

I. Pillérben a Zöldítés

A gazdálkodók számára kötelező előírások

Kölcsönös megfeleltetés

A gazdálkodók számára kötelező feltételek

2023-2027

Klímvédelmi és környezeti intézkedések a II. Pillérben (VP időszakaival kvázi azonos intézkedések)

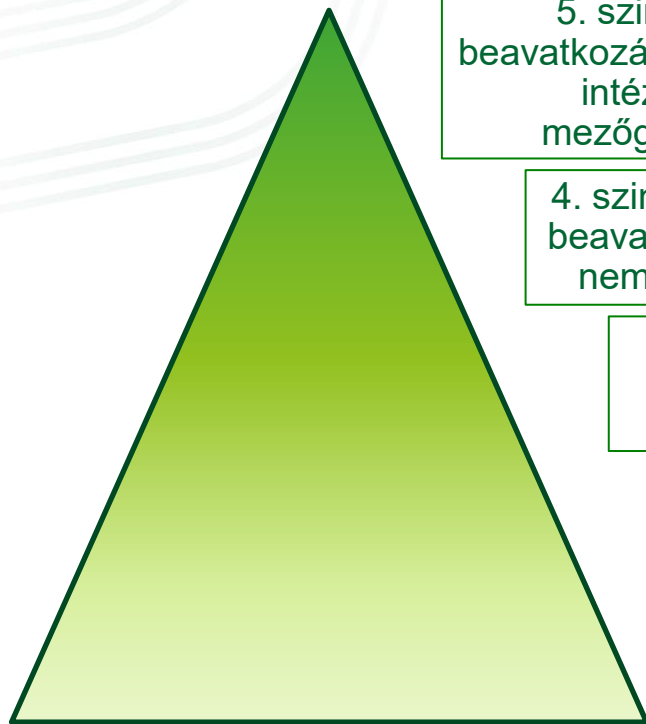
A gazdálkodók számára önkéntes lehetőségek

I. Pillérben az AÖP

Feltételelesség

A gazdálkodók számára kötelező

KAP Zöld felépítmény logikai szintjei

5. szint: Egyéb környezet-, klímavédelmi beavatkozások (II. pillér – pl. génmegőrzés, állatjóléti intézkedések, erdészeti intézkedések, mezőgazdasági üzemek zöld beruházásai)

4. szint: Emeltszintű agro-ökológiai átállást segítő beavatkozások (II. pillér – AKG, Öko, Natura 2000, nem termelő beruházások, EKV, EP non-profit)

3. szint: Agro-ökológiai Program (AÖP):
(I. pillér)

2. szint: Megerősített feltételrendszer
(Feltételelesség) (I-II. pillér)

1. szint: Támogatható terület fogalmának bővítése (AÖT) (I-II. pillér)

Területalapú támogatások

Területalapú támogatás 2022-2023

Jogcím megnevezése	2022-es becsült fajlagos támogatás, euró	Jogcím megnevezése	2023-as becsült fajlagos támogatás, euró
Alaptámogatás (SAPS)	142	A fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű jövedelemtámogatás (BISS)	147 (125-169)
Zöldítés	79	Agro-ökológiai program (AÖP)	80 (61 - 105)
Fentiek együtt	221	Fentiek együtt	228
Fiatal gazdák támogatása	68	Fiatal gazdák támogatása	157 (78,5-236)
		1200ha alatt újraosztott támogatás 10ha-ig	80
		1200ha alatt újraosztott támogatás 10ha-150ha	40

Fenntarthatóságot elősegítő alapszintű jövedelemtámogatás - BISS

Célja: A mezőgazdasági üzemek számára **kiszámítható, alapszintű, hektáronkénti jövedelemtámogatás** biztosítása

Éves keret: 735,3 millió EUR

Jogosultsági feltételek:

- aktív mezőgazdasági termelői státusz
- legalább 1 hektár támogatható terület
- feltételelesség előírásainak való megfelelés
- jogszerű földhasználat

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
147,06	125	169,12

Fiatal gazda területalapú támogatás

Célja: a generációváltás előmozdítása

Éves keret: 18,6 millió EUR

Jogosultsági feltételek:

- az első kérelem benyújtásakor **40 évnél** nem idősebb gazdálkodó (természetes vagy jogi személy)
- az első EK benyújtást követő **5 évig** igényelhető
- minimum képzettség megléte, vagy **2 év** releváns munkatapasztalat igazolása
- területi korlát **300 hektár** (bármekkora területtel lehet igényelni, de csak 300 hektárig kerül kifizetésre)

Azon gazdálkodók, akik jelenleg is részesülnek ilyen támogatásban, abban az esetben, ha nem telt le az öt éves időszakuk, valamint megfelelnek a kibővített feltételeknek, akkor továbbra is igényelhetik az öt évből fennmaradó évekre a támogatást.

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
157	78,67	236

Újraelosztó (redisztributív) támogatás - CRISS

Célja: a közvetlen támogatások igazságosabb eloszlásának biztosítása

Éves keret: 189,1 millió EUR

Támogatás mértéke

Első sáv: 10 hektárig átlag 80 euró/hektár (min. 56 – max. 104 euró)

Második sáv: 10 hektártól 150 hektárig átlag 40 euró/hektár (min. 28 – max. 52 euró)

Jogosultsági feltételek:

- feltételelességnek való megfelelés
- 1200 hektár alatti üzemméret

Példa: 200 hektár BISS re jogosult terület esetében

- első sáv → 10*80 euró
- második sáv → 140*40 euró

Összesen: 6400 euró

A 150 hektáron felüli 50 hektárra nem jár kifizetés

Hol jelenhetnek meg a
gyógynövények a KAP-
ban?

Amit eddig látunk...

KAP Zöld Felépítménye

- AÖP
- AKG és ÖKO
- Nem termelő beruházások

Termeléshez kötött támogatások (extenzív és intenzív gyümölcsösök)

17/2023. (IV. 19.) AM rendelet 4. melléklete alapján (pl. homoktövis, fekete bodza, csipkebogyó)

Mezőgazdasági üzemek fejlesztése

Zöld felépítmény Támogatható terület, Feltételelesség

Támogatható terület fogalmának bővítése

Támogatásra jogosult területté válhatnak az éghajlatvédelmi, talajvédelmi és egyéb környezeti okokból fontos, a mezőgazdasági területekhez szorosan kapcsolódó ún. **agro-ökológiai területek (AÖT)**, mint például:

- mezővédő erdősáv
- fás cserjés sávok
- belvízzel borított területek

Emellett - adott feltételek esetén - azok a mezőgazdasági területek sem veszítik el támogatási jogosultságukat, ahol újonnan hoznak létre ilyen típusú élőhelyeket. Mivel nem tartoznak a mezőgazdasági területek körébe, nem vonatkozik rájuk a művelési kötelezettség.

Támogathatóvá válnak az alap jövedelemtámogatás (BISS) keretében -> támogatható területek hozzávetőlegesen 100 000 ha-ral nőnek.

Kötelező környezeti és klímavédelmi alapfeltételek: Feltételelesség

2023-tól a Kölcsönös Megfeleltetés némiképp átalakul a zöldsítés egyes elemeinek a beépülésével, ez lesz az ún. megerősített feltételelességi rendszer - Feltételelesség.

Ennek keretében, meg kell felelni a:

- Jogszámban Foglalt Gazdálkodási követelményeknek - JFGK (11db) és a
- Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapotra vonatkozó elvárásoknak – HMKÁ (9db)

Ez az alapvető követelményrendszer minden területalapú támogatásra jogosult gazdálkodót egyaránt érint.

Kötelező környezeti és klímavédelmi alapfeltételek: Feltételelesség

HMKÁ előírás	Szakmai tartalom
HMKÁ 1 Állandó gyepterület	Állandó gyepek megőrzése (országos szinten).
HMKÁ 2 Vizes élőhelyek, tőzeglápok védelme	MePAR-ban lehatárolt vizes élőhelyek védelme. 2025-től.
HMKÁ 3 Tarlóégetés tilalma	Tarló és nád égetésének tiltása - kivétel növényegészségügyi okból.
HMKÁ 4 Felszíni vizek mentén vízvédelmi sávok kialakítása	Tápanyag bemosódás megakadályozása.

Kötelező környezeti és klímavédelmi alapfeltételek: Feltételelesség

HMKÁ előírás	Szakmai tartalom
HMKÁ 5 Talajerózió csökkentése	12% feletti lejtésű területeken: direktvetés, szintvonalas művelés, erózió megakadályozása.
HMKÁ 6 Minimális talajborítás	Talajtakarás biztosítása másodvetéssel vagy tarló fennhagyással.
HMKÁ 7 Szántóföldi vetésváltás	Éves vetésváltás megvalósítása 10 ha feletti szántóterületeken.
HMKÁ 8 Nem termelő és tájképi elemek fenntartása	Biológiai sokféleség megőrzése (4% vagy 3+4%)
HMKÁ 9 Natura 2000 gyepterületek megőrzése	Natura 2000 állandó gyepterületek átalakítása, felszántása tilos.

AGRO-ÖKOLÓGIAI PROGRAM (AÖP)

I. Pillérhez tartozó Zöld intézkedés – Agro-ökológiai Program

- Az Agro-ökológiai Program (röviden AÖP) funkciójában a zöldítést fogja felváltani a területalapú támogatások között, azonban nem egyenértékű azzal.
- Éves keret: 202 millió EUR
- A zöldítési kifizetés és a Vidékfejlesztési Program AKG kifizetésének kedvező tapasztalatai alapján olyan előírások kerültek meghatározásra, amelyek a gazdálkodók számára már ismertek, érthetőek, ugyanakkor környezeti szempontból is hasznosak.

Tervezett fajlagos érték (EUR/ha)	Minimum fajlagos érték (EUR/ha)	Maximum fajlagos érték (EUR/ha)
80	61	105

Mit érdemes tudni?

Agro-ökológiai Program - AÖP

- **Önkéntes vállaláson** alapul, a gazdálkodó dönti el, hogy beviszi-e a területét a támogatásba vagy sem.
- **Fix összegű**, környezeti vállalásokat ösztönző támogatás, ami hektáralapon kerül kifizetésre.
- A mezőgazdasági üzemen belül **minden földhasználati kategóriára** (szántó, egyéb gyeplő, ültetvény) vonatkozóan legalább 2 pont (legfeljebb 4) értékű előírást szükséges választani.
- A mezőgazdasági üzem teljes területére elszámolható támogatás a vállalt feltételek teljesítése esetén.
- **A kötelezettségvállalás időtartama: 1 év.**

Mit érdemes tudni?

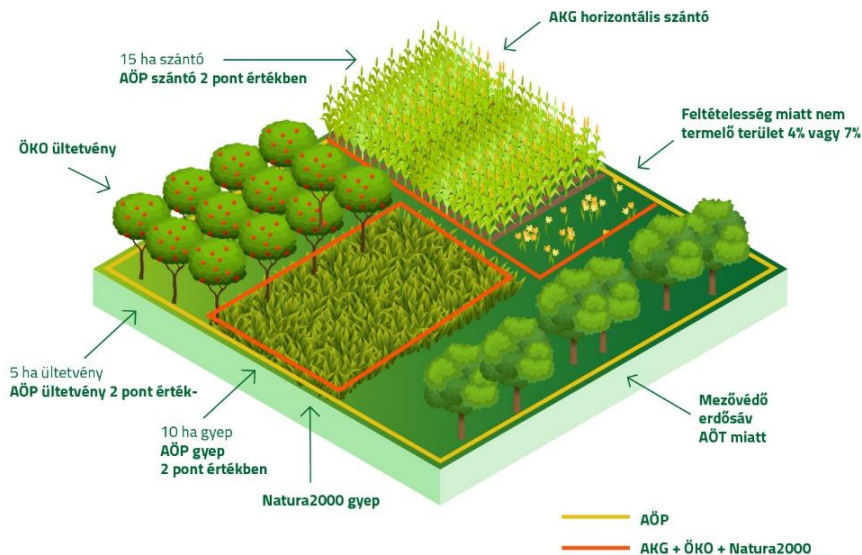
Agro-ökológiai Program - AÖP

- **Küszöbérték alatti területek:** ha az üzem **szántóterületeinek** vagy **gyepterületeinek** nagysága nem éri el az **5 ha-t**, **ültetvény** esetében pedig az **1 ha-t**, adott hasznosítási módra nem kötelező előírást vállalni.
- **Nem kötelező gyakorlatot vállalni Natura 2000 gyepterület vonatkozásában, mérethatártól függetlenül.**
- **Az érintett területre azonban csak akkor jár kifizetés, ha ezekre a „gyakorlat teljesítése alól mentesített területekre” is választ előírást a gazdálkodó.**
- Az adott évi egységes kérelemben külön kell nyilatkozni arról, hogy részt kíván-e venni a termelő az AÖP-ben és vállal-e gyakorlatot a küszöbérték alatti, valamint a Natura 2000 gyepterületek vonatkozásában.
- **A Gazdálkodási Napló vezetése és elektronikus beküldése szükséges.**

AÖP illeszkedése a már ismert rendszerekbe

AÖP kialakítása során kiemelt cél volt, hogy illeszkedjen a már futó támogatási rendszerekhez (AKG, ÖKO, Natura 2000).

A választható előírások között azonban találhatóak olyanok, amelyek bizonyos esetekben - **AKG, VP ÖKO pályázattal érintett terület, Natura 2000-es gyepterület** – nem választhatók.

AÖP – Szántóhoz választható gyakorlatok

Gyakorlat	Pont	Gyakorlat	Pont
Nyári, őszi betakarítású kultúrák után talajtakarás legalább feb. 28-ig.	1	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása, illetve folyékony karbamid esetén inhibitor alkalmazása a kijuttatás során	1
Emelt szintű „EFA”, szántóterület 10%-ának megfelelő (nem termelő elemek, ökológiai jelentőségű másodvetések, N-megkötők).	2	Talajkondicionáló , növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények alkalmazása (szántóterület legalább 50%-án)	1
Emelt szintű terménydiverzifikáció.	1	Mikrobiológiai készítmények alkalmazása (szántóterület legalább 50%-án)	2
Önkéntes táblaméret-korlátozás: 30 ha.	1	Forgatás nélküli művelésmód szűkített növényvédőszer használattal	2
Méhbarát növényvédelem (szerválasztás).	1		

Talajtakarás szántóterületeken (1 pont)

Gondoskodni kell a **folyamatos talajtakarásról** a tárgyévet követő évi tavaszi kultúra előkészítő munkálatainak megkezdéséig, de **legalább tárgyévet követő év február 28-ig**:

- a) őszi vetésű kultúrával;
- b) takarónövényekkel vagy azok kizárólagos keverékeivel (a továbbiakban együtt: takarónövény) – kivéve a nem termelő területként bejelentett ökológiai másodvetés és agrár-környezetgazdálkodás intézkedésben zöldtrágyaként vetett másodvetés - azzal, hogy a növényállomány lekasználása vagy szárazítása esetén is gondoskodni kell legalább 10 centiméteres tarló megőrzéséről és a kaszálék helyben hagyásáról, vagy
- c) a tarló fennhagyásával annak kultúrállapotban tartása mellett.

Növénytermesztés diverzifikációja (1 pont)

Terménydiverzifikációra vonatkozó követelmények szántóföldi növénytermesztés esetén:

a) 10 hektár vagy az alatti szántóterületen gazdálkodóknak adott évben **a szántóterületeken legalább két különböző** növénykultúrát kell termeszteni, két kultúra esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 80%-át foglalhatja el

b) 10 hektár feletti szántóterülettel rendelkezőknek **legalább három féle** növénykultúrát kell termeszteni, három növény esetén a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át

c) 30 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek **legalább négy féle** növénykultúrát kell termeszteni

d) 300 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek **legalább öt féle** növénykultúrát kell termeszteni

e) 1000 ha feletti szántóterülettel rendelkezőknek **legalább hat féle** növénykultúrát kell termeszteni

Utóbbi három esetben a legnagyobb területen termesztett növénykultúra a szántóterületnek legfeljebb 65%-át foglalhatja el, és a két legnagyobb területen termesztett növénykultúra együttesen nem haladhatja meg a szántóterület 80%-át, azzal, hogy a legkisebb kultúra vetésterülete el kell hogy érje az 1 ha-t.

Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése (2 pont)

A gyakorlat keretében növényvédőszer használatának tilalma mellett

- a) a nem termelő tájképi elemek és területek együttes arányának el kell érni a HMKÁ 8 szerinti kötelezettségalap 10%-át, és
- b) azon belül a nem termelő tájképi elemek és a parlag területek együttes arányának el kell érni a kötelezettségalap 5 %-át.

A gyakorlat teljesítése során nem vehető figyelembe olyan nem termelő tájképi elem vagy terület, amelynek fenntartására vagy ápolására egyéb forrásból finanszírozott támogatást igényeltek.

A parlagon tartás időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával.

Amennyiben a tábla vonatkozásában az AKG keretében a termelő olyan kötelezettséget vállalt, amelyet zöld ugar gyakorlattal teljesít, akkor az a gyakorlat szempontjából akkor vehető figyelembe, ha az AKG keretében támogatásban nem részül.

Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése (2 pont)

Alapja a HMKÁ8 terület – azaz szántó+ ideiglenes gyepl.

- **mezővédő erdősávok**, fasorok; **táblaszegélyek**; **erózióvédelmi sávok**;
- szántóföldi művelés alatt nem álló vízvédelmi sávok; teraszok, erózióvédelmi létesítmények;
- **MePAR**-ban rögzített vizes élőhely;
- **parlagon hagyott földterület** (a pihentetés időszaka alatt gondoskodni kell a talaj takarásáról növényborítottsággal vagy a tarlómaradványok fennhagyásával) - **az AKG „zöld ugar” itt nem megfelelő; Itt nincs derogáció, azaz fentiek szerint parlagoltatni kell;**
- **ökológiai jelentőségű másodvetés** (AKG zöldtrágyanövény nem megfelelő, nem lehet talajtakarásban résztvevő terület);
- **nitrogénmegkötő** növényekkel bevetett terület vagy ezek kombinációjának fenntartása.

Ezen vállalás keretében a növényvédő szer használata nélkül termesztett **ökológiai jelentőségű másodvetés és nitrogénmegkötő** növényekkel bevetett területek **együttes aránya nem haladhatja meg a szántóterületek 5 %-át.**

Táblaméret korlátozás (1 pont)

A gyakorlat keretében a szántóföldi művelésben tartott táblák maximális mérete nem haladhatja meg a 30 hektárt, amennyiben a mezőgazdasági üzemen belül a szántóterületek együttesen meghaladják az 50 hektárt.

A gyakorlatot nem választhatja olyan mezőgazdasági termelő,

a) aki táblaméret korlátozásra irányuló egyéb forrásból finanszírozott támogatást igényelt vagy

b) a mezőgazdasági üzem szántóterülete nem éri el az 50 hektárt.

Amennyiben két szomszédos táblán – beleértve a különböző mezőgazdasági termelők által művelt táblákat is – ugyanazon növényfaj vagy magkeverék vetése történik, a táblák elkülönítése érdekében legalább 3 méter szélességű bevetetlen vagy legfeljebb fűfélékkel a helyes mezőgazdasági gyakorlatnak megfelelő bevetett területet kell biztosítani a parcellák között. (nem lehet egybeművelés!)

Méhekre veszélyes szerek használati tilalma (1 pont)

A gyakorlat keretében növényvédelmi kezelések során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszer használata tilos.

A fel nem használható hatóanyagok, illetve szerek listáját a Nemzeti Irányító Hatóság a NÉBIH javaslata alapján évente egyszer, legkésőbb tárgyév február 1-jéig közzéteszi. (2023-ban május 1.!)

A gyakorlat nem teljesítése (Nem teljesített a gyakorlat, amennyiben megállapítható, hogy):

- a) fel nem használható hatóanyagú növényvédőszer került kijuttatásra a szántóterületen vagy
- b) a gyakorlatot ökológiai gazdálkodásban résztvevő gazdálkodó választotta.

Karbamid műtrágya környezetbarát használata (1 pont)

A gyakorlatot a mezőgazdasági üzem szántó földhasználati kategóriájának legalább egy tábláján, de az szántóterület legalább 5%-án kell alkalmazni.

A gyakorlat keretében a minimálisan kijuttatandó nitrogén hatóanyag hektáronként 35kg maximálisan 90kg.

Karbamid műtrágya kizárólag úgy juttatható ki, hogy azt azonnal bedolgozzák, illetve folyékony karbamid műtrágya esetén az azonnali bedolgozás mellett inhibítort is alkalmaznak a kijuttatás során.

Az egységes kérelem keretében agrotechnológiai műveletként minden szántóföldi növény termesztésére használt tábla vonatkozásában be kell jelenteni a karbamid műtrágya kijuttatását és azonnali bedolgozását, a folyékony karbamid műtrágya alkalmazása esetén az inhibítor használatát, továbbá a művelet elvégzésének időpontját.

A gyakorlat nem teljesíthető olyan táblán, melyet a mezőgazdasági termelő a forgatás nélküli talajművelés gyakorlat teljesítése céljából is kiválasztotta.

Mikrobiológiai készítmények alkalmazása (2 pont)

A gyakorlat keretében a mezőgazdasági termelő a tárgyévben a mezőgazdasági üzem szántóterületének legalább 50%-án a talajéletet és a talajállapotot javító mikrobiológiai készítményeket alkalmaz a vetés előtt, illetve vetéssel egy menetben kijuttatva és a talajba dolgozva, illetve a szármaradványokra kijuttatva, majd azokat a talajba keverve.

A gyakorlat teljesítése során kizárólag olyan mikrobiológiai készítmény kijuttatása fogadható el,

- a) amely rendelkezik a NÉBIH által kiadott engedélykivarral,
- b) amely szerepel a felhasználható mikrobiológiai készítmények listáján, melyet a Nemzeti IH évente egyszer, legkésőbb tárgyév február 1-jéig közzétesz (2023-ban május 1.!), és
- c) amelyet – a kijuttatás módja, a kijuttatásra engedélyezett kultúra és a kijuttatandó mennyiség vonatkozásában az adott készítmény engedélykivarrával összhangban – vetés vagy ültetés előtt vagy azokkal egy menetben juttattak ki és dolgoztak a talajba, illetve szármaradványokra juttatták ki, majd azokat a talajba keverték.

Talaj- és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása (1 pont)

A mezőgazdasági üzem szántóterületének legalább 50%-án talajkondicionáló, növénykondicionáló – beleértve a csávázószerként használt mikrobiológiai készítményt – vagy nitrogénmegkötő készítményeket alkalmaz a tárgyévben.

A gyakorlat teljesítése során kizárólag olyan kondicionálók kijuttatása fogadható el,

- a) amely rendelkezik a NÉBIH által kiadott engedélyokirattal,
- b) amely szerepel a gyakorlat vonatkozásában elfogadott kondicionálók listáján, amelyet a Nemzeti IH évente egyszer, legkésőbb tárgyév február 1-jéig közzétesz (2023-ban május 1.!), és
- c) amelyet a kijuttatás módja, a kijuttatásra engedélyezett kultúra és a kijuttatandó mennyiség vonatkozásában az adott kondicionáló engedélyokiratával összhangban juttattak ki.

Forgatás nélküli talajművelés (szűkített növényvédőszer használat mellett) (2 pont)

A gyakorlat keretében a művelésbe vont szántóterület legalább 50%-án forgatás nélküli művelésmód alkalmazása szükséges szűkített növényvédőszer-hatóanyag használat mellett.

A gyakorlat teljesítésébe bevont táblák között nem szerepelhet

- a) a tárgyévben parlagként vagy évelő szántóföldi növényként bejelentett terület, és
- b) olyan tábla, amelyen az e rendelet szerinti talajtakarásos, vagy karbamid műtrágya környezetbarát használatára irányuló gyakorlatot választotta a termelő.

AÖP – Gyephez választható gyakorlatok

Gyakorlat	Pontérték	Környezeti előny
Az üzem gyepterületeinek megőrzése tábla szinten az előző évi állandó gyepterületekhez viszonyítva. (nem Natura 2000 gyepeken)	1	fokozott szénmegkötés a mezőgazdasági területeken, biodiverzitás megőrzése
Pásztoroló vagy szakaszos legeltetés a gyepterület legalább 50 %-án legeltetési terv készítése mellett (minden gyepen)	2	túllegeltetés elkerülése
Extenzív gyeppek legalább évi egyszeri kaszálása (nem Natura 2000 gyepeken)	1	becserjésedés elkerülése, megfelelő fajösszetétel
Kizárólag alternáló kasza használata (minden gyepen)	2	Ízeltlábúak, kisebb fajok védelme

AÖP – Ültetvényen választható gyakorlatok

Gyakorlat	Pont	Környezeti előny	
Mikroöntözési technológiák alkalmazása (ültetvényterület legalább 50%-án).	2	Mikrobiológiai készítmények alkalmazása (ültetvényterület legalább 50%-án).	2
Méhbarát növényvédelem (szerválasztás).	1	Ültetvények talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével (12% alatti lejtésű területeken).	1
Engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása. (ültetvényterület legalább 50%-án).	2	Ültetvények talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával, gyepesítéssel.	2
Talajkondicionáló , növénykondicionáló vagy N-megkötő készítmények alkalmazása (ültetvényterület legalább 50%-án).	1	Karbamid műtrágya azonnali bedolgozása vagy inhibitor alkalmazása.	1

Mikroöntözési technológiák alkalmazása (2 pont)

A gyakorlat keretében a mezőgazdasági termelő a mezőgazdasági üzem ültetvényterületének legalább 50%-án mikroöntözést valósít meg tárgyévben.

A gyakorlat vállalása esetében az egységes kérelemben meg kell jelölni azokat az ültetvény hasznosítású táblákat, melyeken a gyakorlat teljesítéséhez szükséges mikroöntözési technológia a tábla teljes területén ki van építve és használatban van.

A Kincstár ellenőrzi a mikroöntözéses technológia alkalmazását és a tárgyévre vonatkozó, öntözési célú vízjogi engedély meglétét.

Méhekre veszélyes szerek használati tilalma (1 pont)

A gyakorlat keretében a növényvédelmi kezelések során az engedélyokirat alapján méhekre kifejezetten vagy mérsékelten veszélyes, illetve kockázatos besorolású növényvédőszer használata tilos.

A gyakorlat a mezőgazdasági üzem teljes ültetvényterületére vonatkozik.

A fel nem használható hatóanyagok illetve szerek listáját a Nemzeti IH évente egyszer, legkésőbb tárgyév február 1-jéig (2023-ban május 1.!) közzéteszi.

A termesztés során alkalmazott növényvédő szerek használatát a gazdálkodási napló részeként vezetett permetezési napló adatai alapján, illetve szermaradvány kimutatására irányuló mintavételezéssel a Kincstár ellenőrzi.

Biológiai ágensek alkalmazása ültetvényekben (2 pont)

A gyakorlat keretében az engedélyezett biológiai ágensek alkalmazása szükséges a mezőgazdasági üzem ültetvényterületének legalább 50%-án.

A felhasználható ágensek illetve készítmények listáját a Nemzeti IH évente egyszer, legkésőbb tárgyév február 1-jéig (2023-ban május 1.!) közzéteszi.

A gyakorlat vállalása esetében az egységes kérelem keretében meg kell jelölni azokat az ültetvény hasznosítású táblákat, melyekre a gyakorlatot a mezőgazdasági termelő be kívánja tartani.

A termesztés során alkalmazott biológiai ágensek használatát a agrotechnikai műveletként jelenti be a mezőgazdasági termelő az egységes kérelem felületen.

Az adminisztratív illetve helyszíni ellenőrzés, mintavételezés útján a Kincstár ellenőrzi a biológiai ágensek használatát.

Mikrobiológiai készítmények alkalmazása (2 pont)

A gyakorlat keretében a mezőgazdasági üzem ültetvényterületének legalább 50%-án mikrobiológiai készítmény alkalmazása szükséges telepítéskori talajoltóként, a sorközben felhalmozott növényi maradványok lebontására, vagy állománykezelésként.

A gyakorlat teljesítése során kizárólag olyan mikrobiológiai készítmény kijuttatása fogadható el,

a) amely rendelkezik a NÉBIH által kiadott engedélykivarral,

b) amely szerepel a felhasználható mikrobiológiai készítmények listáján, melyet a Nemzeti IH évente egyszer, legkésőbb tárgyév február 1-jéig közzétesz (2023-ban május 1.!), és

c) amelyet a kijuttatás módja, a kijuttatásra engedélyezett kultúra és a kijuttatandó mennyiség vonatkozásában az adott készítmény engedélykivarrával összhangban juttattak ki.

Talaj- és növénykondicionáló szerek alkalmazása (1 pont)

A gyakorlat keretében a mezőgazdasági üzem ültetvényterületének legalább 50%-án talajkondicionáló, növénykondicionáló vagy nitrogénmegkötő készítmények (kondicionálók) alkalmazása tárgyévben január 1-je és december 31. között.

A gyakorlat teljesítése során kizárólag olyan kondicionáló kijuttatása fogadható el,

- a) amely rendelkezik a NÉBIH által kiadott engedélykivarral,
- b) amely szerepel a gyakorlat szempontjából elfogadható készítmények listáján, melyet a Nemzeti IH évente egyszer, legkésőbb tárgyév február 1-jéig (2023-ban május 1.!) közzétesz, és
- c) amelyet a kijuttatás módja, a kijuttatásra engedélyezett kultúra és a kijuttatandó mennyiség vonatkozásában az adott készítmény engedélykivarrával összhangban juttattak ki.

12% alatti lejtésű területeken az ültetvények talajtakarása (1 pont)

A gyakorlat keretében a mezőgazdasági üzem teljes ültetvény területén a sorköztakarás mulcsozással vagy egyéves sorköztakaró növény termesztésével valósul meg.

A gyakorlatot akkor választhatja a mezőgazdasági termelő, ha valamennyi ültetvény táblájára teljesülnek az alábbiak:

- a) 2 hektárnál kisebb területű táblák esetében az adott tábla területének legfeljebb 50%-a 12%-nál nagyobb lejtésű területen helyezkedik el;
- b) 2 hektáros vagy annál nagyobb területű táblák esetében az adott táblán belül a 12%-nál nagyobb lejtésű terület nagysága nem haladja meg az 1 hektárt.

12% alatti lejtésű területeken az ültetvények talajtakarása (1 pont)

A gyakorlat választása esetén a talajtakarás az ültetvény hasznosítású tábla teljes területén a sorközök felületén egybefüggően kell megvalósítani és az egységes kérelem keretében minden ültetvény hasznosítású tábla vonatkozóan meg kell jelölni

a) a sorköztakarás módját (mulcsozással vagy egyéves növények termesztése), továbbá

b) egynyári növény esetén az elvetett sorköztakaró növényt, valamint a tényleges vetési és betakarítási, talajba forgatási vagy talajba dolgozási időpontját.

Amennyiben a sorköztakarás mulcsozással történik, abban az esetben a mulcsozással történő sorköztakarásra nem használható fel istállótrágya, komposzt, talajtakaró fólia, geotextil, egyéb szövetek, gyomgátló szőnyeg, zúzottkő, mosott kavics, műfű, gumigranulátum vagy bármilyen egyéb szintetikus anyag.

Amennyiben a sorköztakarás mulcsozással történik, abban az esetben a mulcsozásra felhasznált anyagnak január 1-jétől december 31-ig a területen kell lennie.

Amennyiben a sorköztakarás egyéves növények vetésével történik, abban az esetben a sorköztakaró növénynek vagy maradványainak a tárgyév május 1. napjától szeptember 30. napjáig terjedő időszakban a területen kell lennie.

A teljes időszakban annak a növénynek vagy maradványainak kell jelen lenni a területen, amit a mezőgazdasági

Talajtakarás évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepesítéssel (2 pont)

A gyakorlat választása esetén a talajtakarásnak a mezőgazdasági üzem ültetvény hasznosítású tábla teljes területén, a sorközök felületén egybefüggően kell hogy megvalósuljon.

Az egységes kérelem keretében minden ültetvény hasznosítású tábla vonatkozóan meg kell jelölni:

- a) a sorköztakarás módját (évelő kultúra vagy gyep) továbbá
- b) évelő kultúra esetén a sorköztakaró növényt vagy a magkeverék összetevőit, valamint vetési és betakarítási, talajba forgatási vagy talajba dolgozási időpontját.

Sorköztakaró évelő kultúra olyan

- a) évelő lágyszárú szántóföldi növény lehet, amely szántóföldi hasznosításként megjelölhető az egységes kérelemben vagy
- b) olyan keverék lehet, amelynek minden komponense évelő növény.

A sorköztakaró évelő növényeknek vagy gyepnek a tárgyév teljes egészében a területen

Karbamid műtrágya környezetbarát használata (1 pont)

A gyakorlat keretében karbamid műtrágya kizárólag úgy juttatható ki, hogy azt azonnal bedolgozzák, illetve folyékony karbamid esetén az azonnali bedolgozás mellett inhibitor is alkalmaznak.

A gyakorlatot a mezőgazdasági üzem ültetvény földhasználati kategóriájának legalább egy tábláján, de az ültetvényterület legalább 5%-án kell alkalmazni.

A minimálisan kijuttatandó nitrogén hatóanyag hektáronként 35 kg maximálisan 90 kg.

A gyakorlatot választó mezőgazdasági termelőnek az egységes kérelem keretében agrotechnikai műveletként minden ültetvény tábla vonatkozásában be kell jelenteni a karbamid műtrágya kijuttatását és azonnali bedolgozását, a folyékony karbamid műtrágya alkalmazása esetén az inhibitor használatát, továbbá a művelet elvégzésének időpontját.

Nem termelő létesítési és fenntartási beruházások

Agro-ökológiai nem termelő beruházások – Létesítés

Három fő célterület:

- Földhasználat váltást, illetve az élőhelyek helyreállítását elősegítő nem termelő beruházások – méhlegelő, gyeptelepítés, erózióvédelmi sáv, füves mezsgye, cserjesáv, ültetvény sorközgyepesítés - **fenntartási idő 5 év**
- Vízvédelmi célú nem termelő beruházások - vízvisszatartás, vizes élőhelyek létrehozása, parti sáv kialakítása, erózióvédelmi létesítmények (terület- vagy projektalapú) - **fenntartási idő 5 év**
- Környezeti vagy klímavédelmi célú agrár-erdészeti rendszerek telepítése - mezővédő fasor és fásítás, fás legelő - **fenntartási idő 7 év**

Az így kialakított területek – **a kivitelezés évét leszámítva** – elszámolhatóak lesznek a HMKÁ 8 előírásnál, így alaptámogatásra is jogosultak maradnak, **továbbá AÖP kötelezettségvállalás is teljesíthető velük.**

Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés – Fenntartás

Az agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés olyan önkéntes alapon működő kifizetés, amelyben a programban résztvevők az agro-ökológiai átállás érdekében **több éven** keresztül fenntartják az agro-ökológiai nem termelő beruházások keretében megvalósított földhasználatváltást jelentő nem termelő kultúrákat és tájképi elemeket.

Újonnan szántóterületen telepített biodiverzitás védelmi célú **évelő kultúrák** fenntartása - **5 év**

Újonnan telepített **talajvédelmi célú gyepek** fenntartása

Újonnan telepített **természetközeli gyepek** fenntartása

Újonnan kialakított **füves, cserjés sávok** fenntartása

Újonnan kialakított **mezővédő fasor** fenntartása

Újonnan kialakított **mezővédő erdősáv** fenntartása

Újonnan telepített **fás legelők vagy kaszálók** fenntartása

Újonnan kialakított partmenti **vízvédelmi pufferzóna** fenntartása

Újonnan kialakított **vizes élőhely** fenntartása

7 év

Agro-ökológiai nem termelő beruházások – Létesítés összegei

Beruházás	Egységköltség (EUR/ha)
Biodiverzitás védelmi célú évelő kultúra telepítése	
Szántóföldön	938
Ültetvényben	375
Erózióvédelmi célú gyepek sávok kialakítása szántóterületeken	
Szántóföldön	898
Ültetvényben	335
Füves, cserjés sávok kialakítása szántóterületeken	1223
Gyeptelepítés szántóterületen	
Talajvédelmi célú gyeptelepítés	898
Természetközeli gyepek létrehozása	938

Agro-ökológiai nem termelő beruházások – Létesítés összegei

Beruházás	Egységköltség (EUR/ha)
Mezővédő fasor telepítése (7 évi fenntartással)	38 EUR/db
Mezővédő erdősáv telepítése (7 évi fenntartással)	12 EUR/folyóméter
Fás legelő vagy kaszáló kialakítása (7 évi fenntartással)	38 EUR/db
Part menti vízvédelmi pufferzóna kialakítása, fejlesztése	
40 m szélességben gyepes	895
20 m szélességben füves cserjés, fás védőterület kialakítása	1220
Vizes élőhelyek létrehozása a területen megjelenő többletvíz visszatartásával, területi visszanedvesítéssel	958

Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés – Fenntartás összegei

Célterület	Egységköltéség
Újonnan telepített biodiverzitás védelmi célú évelő kultúrák fenntartása	820 EUR/ha
Újonnan telepített talajvédelmi célú gyepek fenntartása	769 EUR/ha
Újonnan telepített természetközeli gyepek fenntartása	886 EUR/ha
Újonnan kialakított mezővédő fasor fenntartása, ápolása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	ápolás: 4,75 EUR/db/év

Agro-ökológiai földhasználat-váltást ösztönző kifizetés – Fenntartás összegei

Célterület	Egységköltség
Újonnan telepített mezővédő erdősáv fenntartása, ápolása és kieső mezőgazdasági jövedelem pótlása	ápolás: 2 EUR/folyóméter/év
Újonnan telepített fás legelők vagy kaszálók fenntartása	3 EUR/db/év
Újonnan kialakított partmenti vízvédelmi pufferzóna fenntartása	911 EUR/ha
Újonnan kialakított vizes élőhely fenntartása	911 EUR/ha

Elérhető kiadványok:

KAP összefoglaló - <https://www.nak.hu/tajekoztatasi-szolgalattas/kozos-agrarpolitika/105408-rovid-osszefoglalo-a-kozos-agrarpolitika-2023-2027-kozotti-tamogatasaicol>

A feltételeesség szabályrendszere - <https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/7032-a-feltetelesseg-szabalyrendszere-a-2023-2027-es-tamogatasi-idoszakban>

AÖP összefoglaló - <https://www.nak.hu/kiadvanyok/kiadvanyok/7038-agro-okologiai-program-2023/file>

további információk: <https://www.nak.hu/kap-2023-2027>

Köszönöm a megtisztelő
figyelmet!

